

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การประเมินโครงการการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ สู่การปฏิบัติที่ยั่งยืนของศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้ประเมินได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ
2. วิธีดำเนินการประเมินโครงการ
3. สรุปผลการประเมินโครงการ
4. อภิปรายผล
5. ข้อเสนอแนะ
 - 5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
 - 5.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

1. เพื่อประเมินโครงการการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ สู่การปฏิบัติที่ยั่งยืนของศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้รูปแบบซีป (CIPP Model) ตามประเด็นการประเมินต่อไปนี้

- 1.1 การประเมินด้านบริบท (Context Evaluation)
- 1.2 การประเมินด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation)
- 1.3 การประเมินด้านกระบวนการ (Process Evaluation)
- 1.4 การประเมินด้านผลผลิต (Product Evaluation)

2. เพื่อประเมินความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินงานตามโครงการการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ สู่การปฏิบัติที่ยั่งยืนของศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์

วิธีดำเนินการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ สู่การปฏิบัติที่ยั่งยืนของศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ มีรายละเอียดในการดำเนินการ คือ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินโครงการ
 - 1.1 ประชากรของการประเมินโครงการครั้งนี้ ประกอบด้วยผู้บริหาร ครูและบุคลากร กศน. จำนวน 34 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 8 คน และประชาชน จำนวน 69,890 คน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 ศูนย์การศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ รวมทั้งสิ้น จำนวน 69,932 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการประเมินโครงการ ได้แก่ ผู้บริหาร ครูและบุคลากร กศน. จำนวน 34 คน คณะกรรมการสถานศึกษา จำนวน 8 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และประชาชน จำนวน 382 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan. 1970 : 608) รวมทั้งสิ้น จำนวน 424 คน

2. รูปแบบการประเมินโครงการ ใช้รูปแบบการประเมินโครงการ CIPP Mode ของ สตีฟเฟลมป์ โดยประเมินในด้านบริบท (Context Evaluation) ด้านปัจจัยนำเข้า (Input Evaluation) ด้านกระบวนการ (Process Evaluation) และด้านผลผลิต (Product Evaluation)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินโครงการการจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ สู่การปฏิบัติที่ยั่งยืนของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่

3.1 แบบประเมินโครงการการจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ สู่การปฏิบัติที่ยั่งยืนของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นแบบประเมินชนิดมาตราประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Scale) โดยใช้แบบประเมิน CIPP Model มี 4 ด้าน คือ ด้านบริบท จำนวน 8 ข้อ ด้านปัจจัยนำเข้า จำนวน 12 ข้อ ด้านกระบวนการ จำนวน 12 ข้อ และด้านผลผลิต จำนวน 10 ข้อ รวมทั้งสิ้น จำนวน 42 ข้อ

3.2 แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการการจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ สู่การปฏิบัติที่ยั่งยืนของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูและบุคลากร กศน. ประชาชน และกรรมการสถานศึกษา เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราประเมินค่า (Rating Scale) จำนวน 5 ระดับ ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert Scale) จำนวน 16 ข้อ และสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีต่อโครงการฯ

4. การวิเคราะห์ผลการประเมินโครงการการจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ สู่การปฏิบัติที่ยั่งยืนของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ใช้สถิติในการวิเคราะห์คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) โดยวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน จัดช่วง 5 ระดับ

สรุปผลการประเมินโครงการ

1. ผลการประเมินโครงการการจัดการกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ สู่การปฏิบัติที่ยั่งยืนของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าทุกด้านมีระดับผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุดและผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ 3.51 ซึ่งสามารถเรียงลำดับระดับการดำเนินการจากมากไปหาน้อย คือ ด้านบริบท ($\bar{X} = 4.71$) ด้านผลผลิต ($\bar{X} = 4.66$) ด้านกระบวนการ ($\bar{X} = 4.63$) และด้านปัจจัยนำเข้า ($\bar{X} = 4.53$) ตามลำดับ ซึ่งสามารถสรุปผลได้ดังนี้

1.1 ด้านบริบท (Context) พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.56-4.91$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ โครงการมีความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ($\bar{X} = 4.91$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การประเมินผลโครงการและตัวชี้วัดความสำเร็จ มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของโครงการ ($\bar{X} = 4.56$) โดยทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมิน

1.2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) พบว่า โดยภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51-4.67$) ส่วนข้อที่ 5 งบประมาณที่ได้รับมีความเพียงพอต่อการจัดกิจกรรมตามโครงการ ข้อที่ 6 มีวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ในการดำเนินโครงการอย่างเพียงพอ ข้อที่ 7 ความพร้อมของวัสดุอุปกรณ์ในการดำเนินกิจกรรม และข้อที่ 8 ความพร้อมของสถานที่ในการดำเนินกิจกรรมมีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.33-4.49$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ กิจกรรมส่งเสริมให้ประชาชน สามารถนำกิจกรรมตามโครงการไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ($\bar{X} = 4.67$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ งบประมาณที่ได้รับมีความเพียงพอต่อการจัดกิจกรรมตามโครงการ ($\bar{X} = 4.33$) โดยทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมิน

1.3 ด้านกระบวนการ (Process) พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.63$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.51-4.84$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ การประเมินผลการปฏิบัติงานตามโครงการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ด้วยวิธีการที่หลากหลายครบทุกกิจกรรม ($\bar{X} = 4.84$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ มีการเผยแพร่และขยายผลการปฏิบัติกิจกรรมสู่ชุมชนอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.51$) โดยทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมิน

1.4 ด้านผลผลิต (Product) พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.66$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อมีระดับความสำเร็จอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57-4.77$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ โครงการการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ บรรลุวัตถุประสงค์ทุกข้อ ($\bar{X} = 4.69$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผลการดำเนินกิจกรรมทำให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการทำบัญชีครัวเรือนดีขึ้น ($\bar{X} = 4.57$) โดยทุกรายการผ่านเกณฑ์การประเมิน

1.5 สรุปความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ที่มีต่อโครงการ

1.5.1 ด้านบริบท (Context)

1.5.1.1 วัตถุประสงค์สอดคล้องกับความต้องการของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองกี่

1.5.1.2 สถานที่ดำเนินการมีความเหมาะสม

1.5.1.3 วิธีการดำเนินกิจกรรมมีความเหมาะสม

1.5.1.4 จัดหางบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น

1.5.1.5 กิจกรรมมีความเป็นไปได้ในการพัฒนาต่อยอดสู่ธุรกิจพอเพียง

1.5.2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input)

- 1.5.2.1 บุคลากรมีความรู้ในหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- 1.5.2.2 จัดหางบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานอื่นเพิ่มเติม
- 1.5.2.3 วัสดุอุปกรณ์มีเพียงพอและพร้อมต่อการดำเนินงาน
- 1.5.2.4 สถานที่ในการดำเนินโครงการมีความเหมาะสมดีมาก
- 1.5.2.5 กิจกรรมมีความหลากหลายและสามารถต่อยอดสู่อาชีพที่ยั่งยืนได้

1.5.3 ด้านกระบวนการ (Process)

- 1.5.3.1 กิจกรรมสามารถพัฒนาสู่อาชีพที่มั่นคง ยั่งยืนได้
- 1.5.3.2 กระบวนการดำเนินงานตามโครงการมีความเหมาะสมดีมาก
- 1.5.3.3 หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงฯ สามารถพัฒนาผู้เรียนได้ทุกกลุ่ม
- 1.5.3.4 ทุกกิจกรรมมีประโยชน์ต่อศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา

ตามอัธยาศัยอำเภอหนองก๊ก และประชาชน

1.5.4 ด้านผลผลิต (Product)

- 1.5.4.1 ส่งเสริมการทำงานเป็นทีม
- 1.5.4.2 สร้างสรรค์แนวคิดใหม่ในการสร้างอาชีพ
- 1.5.4.3 พัฒนาความมีวินัย ความรับผิดชอบ ได้ดี
- 1.5.4.4 มีแหล่งเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์และมั่นคง ยั่งยืน
- 1.5.4.5 ทุกกิจกรรมมีความเหมาะสมและเป็นไปตามวัตถุประสงค์
- 1.5.4.6 ส่งเสริมให้เกิดการออม ประหยัด และเกิดรายได้ที่ยั่งยืน
- 1.5.4.7 เกิดประโยชน์กับทุกกลุ่มทั้งประชาชน และชุมชน
- 1.5.4.8 มีความเหมาะสมในการเป็นศูนย์ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงฯ
- 1.5.4.9 ส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในการประกอบอาชีพด้วยความสัตย์สุจริต

สามารถพึ่งตนเองได้

2. ความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินงานโครงการการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ สู่การปฏิบัติที่ยั่งยืนของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองก๊ก จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า

2.1 ผู้บริหาร ครูและบุคลากร กศน. คณะกรรมการสถานศึกษา และประชาชน มีความพึงพอใจต่อโครงการการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ สู่การปฏิบัติที่ยั่งยืนของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองก๊ก จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกข้อมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62-4.78$) ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ความพึงพอใจต่อกิจกรรมอบรมให้ความรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ กิจกรรมการเพาะเห็ด ($\bar{X} = 4.78$) ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ มีความพึงพอใจต่อกิจกรรมอบรมให้ความรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ กิจกรรมการเลี้ยงไก่ชน ($\bar{X} = 4.62$)

2.2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ มีดังนี้ คือ เป็นโครงการที่ดีมาก ควรจัดให้มีการดำเนินงานในลักษณะเช่นนี้อีก เป็นกิจกรรมที่สามารถนำไปต่อยอดสร้างรายได้ เป็นแบบอย่างและสร้างแรงบันดาลใจในการประกอบอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และได้ความรู้และเทคนิควิธีการใหม่ ๆ ในการเพิ่มผลผลิตด้านการเกษตร

ผลการประเมินโครงการการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ สู่การปฏิบัติที่ยั่งยืนของศูนย์ศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ในภาพรวมผ่านเกณฑ์การประเมินตามที่กำหนดไว้อยู่ในระดับมากที่สุด ดังนั้น จึงควรดำเนินโครงการนี้ต่อไปอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง ควรนำผลการประเมินครั้งนี้ไปปรับปรุงและพัฒนาการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโครงการให้มีความหลากหลายน่าสนใจยิ่งขึ้น

อภิปรายผล

จากผลการประเมินโครงการการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ สู่การปฏิบัติที่ยั่งยืนของศูนย์ศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้รูปแบบซีบีพี (CIPP Model) มีประเด็นที่นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. ผลการประเมินโครงการการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ สู่การปฏิบัติที่ยั่งยืนของศูนย์ศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และทุกด้านสูงกว่าเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ 3.51 โดยในด้านบริบท มีผลการประเมินสูงสุด รองลงมาคือ ด้านผลผลิต ด้านกระบวนการ และด้านปัจจัยนำเข้า ของโครงการตามลำดับ ซึ่งสามารถอภิปรายผลในการดำเนินงานแต่ละด้านดังนี้

1.1 ด้านบริบท (Context) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยทุกรายการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด และผ่านเกณฑ์การประเมินที่กำหนด 3.51 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โครงการมีความสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะมีการสำรวจสภาพปัญหาและความต้องการของศูนย์ศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ สภาพความต้องการของนักศึกษา ประชาชน มีการวางแผนการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการและนโยบาย จึงได้ดำเนินการจัดทำโครงการ ทำให้ผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับทักษกร กรุณวงศ์ (2558 : 91-92) ที่พบว่า แนวทางพัฒนาการดำเนินงานสถานศึกษาพอเพียงของศูนย์ศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในจังหวัดกำแพงเพชร ที่มีปัญหาในระดับมากที่สุดแต่ละด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา ได้แก่ ส่งเสริมให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนการปฏิบัติงาน และสนับสนุนการติดตามผลการดำเนินงานตามนโยบายอย่างต่อเนื่อง ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ได้แก่ พัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ในกลุ่มสาระต่าง ๆ ให้ชัดเจนและเป็นไปตามความคาดหวัง และพัฒนาหลักสูตรปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้มีหน่วยการเรียนรู้เพิ่มขึ้น ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรม และแนะแนวระบบดูแลช่วยเหลือผู้เรียน มีการติดตามผลอย่างต่อเนื่อง ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษา ได้แก่ ส่งเสริมให้บุคลากรได้เพิ่มพูนความรู้ และด้านผลลัพธ์ภาพความสำเร็จของ

สถานศึกษา ได้แก่ พัฒนาสถานศึกษาและจัดอบรมให้ความรู้ผู้บริหารให้มีลักษณะความพอเพียง สอดคล้องกับผลการประเมินโครงการของ กมลานันท์ บุญกล้า (2559 : 71) ที่ได้ดำเนินการประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านหนองปลาชีว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ฉะเชิงเทรา เขต 2 ด้านปัจจัยเบื้องต้น ผลการประเมินพบว่า มีความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก สุวรรณ บรรจง (2558 : 90) ได้ประเมินโครงการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียน บ้านคอกวิทยาการ โดย CIPP Model ผลการประเมินด้านบริบทพบว่า วัตถุประสงค์ ของโครงการมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก รูปแบบการดำเนินงานมีความชัดเจนเข้าใจง่ายสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ศิริจันทร์ อินทร์น้อย (2553 : 80) ศึกษาเกี่ยวกับการประเมินโครงการ ศูนย์เรียนรู้ เศรษฐกิจพอเพียงชุมชน ในพื้นที่จังหวัดชัยนาท พบว่า ผลการประเมินปัจจัยพื้นฐาน ด้านสภาวะแวดล้อมของโครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนในพื้นที่จังหวัดชัยนาท ภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาในแต่ละรายการพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เพ็ญศิริ สายจันทร์หอม (2555 : 97) ได้ศึกษาการประเมินโครงการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านหนองบอน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model พบว่า ด้านบริบทของโครงการ โดยรวมมีความเห็นว่ามีผลสอดคล้องหรือเหมาะสมอยู่ในระดับมาก กัญญา ลาดปะละ (2553 : 79) ทำการศึกษาเกี่ยวกับการประเมินโครงการขับเคลื่อนหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่ สถานศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1 พบว่า ผลการประเมิน ด้านปัจจัยเบื้องต้น ผู้บริหารและครูเห็นว่ามีผลสอดคล้องโดยรวมอยู่ในระดับมาก รัชกร เหมือนแมน (2553 : 84) ได้ประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงใน โรงเรียนเทศบาล 3 วัดสหมิตรมงคลตั้งตรงจิตร 6 เทศบาล ตำบลหนองแค อำเภอนองแค จังหวัดสระบุรี ผลการประเมินด้านบริบทพบว่า มีความเหมาะสม ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.67 ซึ่งผ่านเกณฑ์ประเมิน สมุณฑา อ่อนนุ่ม (2553 : 79) ได้ศึกษา การประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดสุทัศน์ โดยใช้รูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ (CIPP Model) พบว่า ผลการประเมินด้านบริบทในภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวม 4.40 สูงกว่าเกณฑ์ตัดสินความสำเร็จที่ผู้ประเมินตั้งไว้ เพ็ญสมัย แก้วตา (2552 : 79) พบว่า การประเมิน สภาวะแวดล้อมหรือบริบทของโครงการเกษตรในโรงเรียนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง เพื่ออาหารกลางวันโรงเรียนบ้านไร่ ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการติดตามผลและประเมินผลโครงการ พบว่า ความสอดคล้อง ความเหมาะสม ความชัดเจนของกิจกรรมกับวัตถุประสงค์ของโครงการในภาพรวม มีความสอดคล้องอยู่ในระดับมากที่สุด

1.2 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยทุกรายการ ผ่านเกณฑ์การประเมิน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า กิจกรรมที่ดำเนินการส่งเสริมให้ประชาชน สามารถนำกิจกรรมตามโครงการไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มีผลการประเมินอยู่ในระดับสูงสุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้ประเมินให้ความสำคัญและสนับสนุนการดำเนินงานตามโครงการ โดยได้ แต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินโครงการประกอบด้วยผู้บริหาร ครูและบุคลากร กศน. ในชุมชน มีการเตรียม ความพร้อมด้านปัจจัยด้านต่าง ๆ เช่น บุคลากร สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ งบประมาณ มีความเหมาะสม พอเพียง การบริหารจัดการโครงการและการจัดกิจกรรม มีความเหมาะสมทั้งในด้านระยะเวลา เนื้อหาสาระ หลักสูตรและรูปแบบกิจกรรมของโครงการที่หลากหลายยืดหยุ่นตามความเหมาะสม และตามสภาพปัญหาความต้องการของประชาชน ทำให้มีผลการประเมินอยู่ในระดับมาก สอดคล้อง

กับผลการประเมินของ กมลนันท์ บุญกล้า (2559 : 71) ได้ศึกษาการประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านหนองปลาชีว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 2 โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model พบว่า ผลการประเมินด้านสภาวะแวดล้อมมีความสอดคล้องอยู่ในระดับมาก สุวรรณ บรรจง (2558 : 90) ได้ศึกษาการประเมินโครงการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนบ้านคอกวิทยากร โดย CIPP Model พบว่า ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า (Input) ความพร้อมของการจัดเตรียมทรัพยากรด้านต่าง ๆ ที่นำมาใช้สำหรับการดำเนินงานโครงการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สุนทร ขวัญดำ (2557 : 139) ได้ประเมินโครงการสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และการบริหารจัดการตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) โรงเรียนแสงโสมพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านปัจจัยนำเข้า (Input) พบว่า ด้านบุคลากร มีความเหมาะสมระดับมาก ด้านงบประมาณมีความเหมาะสมระดับมาก ด้านวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือในการดำเนินกิจกรรมมีความเหมาะสมระดับมาก ด้านสถานที่ดำเนินโครงการมีความเหมาะสมระดับมาก ด้านกิจกรรมที่ดำเนินตามโครงการมีความเหมาะสมระดับมาก เพ็ญศิริ สายจันทร์หอม (2555 : 97) ได้ประเมินโครงการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านหนองบอน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 โดยใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model พบว่า ด้านปัจจัยนำเข้าโดยรวมมีความเห็นว่ามีผลสอดคล้องหรือเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ธีชกร เหมือนมั่น (2553 : 84) ได้ประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเทศบาล 3 วัดสมิตร์มงคลตั้งตรงจิตร 6 เทศบาลตำบลหนองแค อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี พบว่า ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้า มีความสอดคล้องหรือมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก สมณฑา อ่อนนุ่ม (2553 : 79) ได้ศึกษา การประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนวัดสุทัศน์ โดยใช้รูปแบบการประเมิน แบบซิปป (CIPP Model) ผลการประเมินด้านปัจจัยนำเข้าโดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยรายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการอยู่ในระดับมาก ลำดับสุดท้าย ได้แก่ ด้านงบประมาณ อยู่ในระดับมาก ผลการประเมินด้านบริบทมีค่าเฉลี่ยรวม 4.39 สูงกว่าเกณฑ์ตัดสินความสำเร็จที่ผู้ประเมินตั้งไว้ที่ค่าเฉลี่ยมากกว่าหรือเท่ากับ 3.50 (≥ 3.50) แสดงว่าผ่านเกณฑ์การประเมิน พงษ์อนันต์ ธรรมศิริ (2552 : 84) ได้ทำการประเมินโครงการพัฒนานักเรียน พัฒนาสังคมสู่ความพอเพียง : ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียนพอกพิทยาคม ร่มังคลาภิเษก อำเภอปราสาท จังหวัดศรีสะเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ด้านปัจจัยนำเข้า พบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อความพร้อมและความสามารถในการดำเนินโครงการ บุคลากรในการดำเนินโครงการมีความเหมาะสมและเพียงพอ งบประมาณในการดำเนินโครงการมีเพียงพอ คู่มือดำเนินโครงการวัสดุอุปกรณ์ในการปฏิบัติกิจกรรมของโครงการมีความเพียงพอ และระยะเวลาในการดำเนินโครงการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทรงวุฒิ สุวรรณชาติ (2552 : 94) ได้ศึกษาการประเมินโครงการเกษตรทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนสุเหร่าลำแขก ผลการประเมินพบว่า ด้านปัจจัยนำเข้า ตามความคิดเห็นของครูและคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการประเมินความพร้อมในการเตรียมงาน งบประมาณ สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ บุคลากร และการได้รับการสนับสนุน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นว่ามีความพร้อมอยู่ในระดับมากที่สุด และชิตยวรรณ วงศ์สุวรรณ (2552 : 86) ได้ศึกษาการประเมินโครงการพัฒนาสวนเกษตรเป็นแหล่งการเรียนรู้ตามหลักปรัชญา

ของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนเพชรพนอม สำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร โดยใช้ การประเมินแบบจำลองซีปปี้ (CIPP Model) ด้านปัจจัยเบื้องต้น (Input) เกี่ยวกับความเหมาะสม ของบุคลากรวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ งบประมาณ และสิ่งอำนวยความสะดวกตามโครงการพบว่า มีความพอเพียงของทรัพยากรอยู่ในระดับมากที่สุด

1.3 ด้านกระบวนการ (Process) พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มี ค่าเฉลี่ยสูงสุดที่สุดคือ การประเมินผลการปฏิบัติงานตามโครงการอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องด้วยวิธีการ ที่หลากหลายครบทุกกิจกรรม ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะกระบวนการดำเนินงานโครงการมีการวางแผน การดำเนินงาน กำหนดขั้นตอนการจัดทำโครงการที่ชัดเจน ได้เตรียมความพร้อมด้านการเตรียมการ ด้านการดำเนินการ และด้านการประเมินผล สรุปผล รายงานผลการดำเนินงาน และนำผลการประเมิน มาปรับปรุง และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยยึดถือคุณภาพ PDCA จึงน่าจะเชื่อได้ว่า ผลการประเมิน ความเหมาะสมของกระบวนการดำเนินงานโครงการอยู่ในระดับมากที่สุด และทุกประเด็นสูงกว่า เกณฑ์การประเมิน สอดคล้องกับผลการประเมินของ กมลนันท์ บุญกล้า (2559 : 71) ที่พบว่า การประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านหนองปลาชีว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ด้านกระบวนการดำเนินงาน (Process) มีผลการประเมินอยู่ใน ระดับมาก สุวรรณ บรรจง (2558 : 90) ศึกษาการประเมินโครงการเกษตรตามหลักปรัชญาของ เศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนบ้านคอกวิทยากร โดย CIPP Model พบว่า ด้านกระบวนการ (Process) การดำเนินงานของโครงการมีความเหมาะสมอยู่ระดับมาก สุเนตร ขวัญคำ (2557 : 140) ได้ศึกษา การประเมินโครงการสถานศึกษาแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการบริหารจัดการตามหลัก ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (สถานศึกษาพอเพียง) โรงเรียนแสงโสมพิทยาคม สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 ด้านกระบวนการ (Process) พบว่า ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา มีความเหมาะสมระดับมาก ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมระดับมาก ด้านการจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีความเหมาะสมระดับมาก ด้านพัฒนาบุคลากรของสถานศึกษามีความเหมาะสม ระดับมาก ศิริจันทร์ อินทร์น้อย (2553 : 80) พบว่า ผลการประเมินกระบวนการปฏิบัติระหว่างดำเนินการ โครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนในพื้นที่จังหวัดชัยนาท อยู่ในระดับมาก เพ็ญศิริ สายจันทร์หอม (2555 : 97) ได้ศึกษาการประเมินโครงการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านหนองบอน สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 2 พบว่า ด้านกระบวนการ โดยรวมมีความสอดคล้อง หรือเหมาะสมอยู่ในระดับมาก กันยา ลาดปะละ (2553 : 75) ได้ศึกษาการประเมินโครงการขับเคลื่อน หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่สถานศึกษา ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 1 ด้านกระบวนการดำเนินงาน ผู้บริหารและครูเห็นว่าโครงการมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ได้แก่ การใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นในชุมชนที่ส่งเสริมการเป็นอยู่อย่างพอเพียงของผู้เรียน ธีชกร เหมือนแมน (2553 : 84) ได้ศึกษาการประเมินโครงการเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนเทศบาล 3 วัดสมิตรมงคลตั้งตรงจิตร 6 เทศบาลตำบลหนองแค อำเภอหนองแค จังหวัดสระบุรี พบว่า การประเมินกระบวนการ มีความสอดคล้องหรือมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.871 ซึ่งผ่านเกณฑ์ประเมิน สุมนดา อ่อนนุ่ม (2553 : 79) ได้ศึกษาการประเมินโครงการเศรษฐกิจ พอเพียงของโรงเรียนวัดสุทัศน์ พบว่า ผลการประเมินด้านกระบวนการ ด้านการบริหารโครงการ ตามวงจรการทำงานของเดมมิ่ง (Deming) PDCA ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก พงษ์อนันต์ ธรรมศิริ

(2552 : 84) ได้ทำการประเมินโครงการพัฒนานักเรียนพัฒนาสังคมสู่ความพอเพียง : ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียนพอกพิทยาคม รัชมังคลาภิเษก อำเภอบางบาล จังหวัดศรีสะเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 ด้านกระบวนการพบว่า ผู้บริหารและครูมีความคิดเห็นต่อกระบวนการวางแผนการดำเนินงาน การประชาสัมพันธ์ การติดตามผล และการนำผลไปปรับปรุง มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และปิยะพงษ์ คนยง (2552 : 89) ได้ศึกษาการประเมินโครงการเกษตรเพื่อทักษะชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนพัฒนาคำแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 1 พบว่า ผลการประเมินโครงการเกษตรเพื่อทักษะชีวิตแบบเศรษฐกิจพอเพียงด้านกระบวนการมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง จิตติวรรณ์ วงศ์สุวรรณ (2552 : 86) ได้ศึกษาการประเมินโครงการพัฒนาสวนเกษตรเป็นแหล่งการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนเพชรนอม สำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร โดยใช้การประเมินแบบจำลองซิปปี้ (CIPP Model) ด้านกระบวนการ (Process) เกี่ยวกับการดำเนินงานตามโครงการที่ปฏิบัติจริง ด้านการบริหารจัดการ การจัดกระบวนการเรียนรู้ การนิเทศ ติดตามกำกับ และประเมินผล พบว่า มีความสำเร็จและมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด และวิจิตร คำยัง (2551 : 96) ได้ทำการศึกษาการประเมินโครงการเกษตรตามแนวพระราชดำริ (เกษตรทฤษฎีใหม่) เป็นการวิจัยเชิงประเมินโดยใช้รูปแบบการประเมินแบบซิปปี้โมเดล (CIPP Model) ตามแนวคิดของสตัฟเฟิลบีม (Stufflebeam) พบว่า ผลประเมินด้านกระบวนการในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านผลผลิต (Product) พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ โครงการการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ฯ บรรลุวัตถุประสงค์ทุกข้อ ทั้งนี้ เนื่องจากโครงการนี้จัดสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชน และชุมชน ตลอดจนเป็นโครงการที่เป็นจุดเน้นการดำเนินงานของสำนักส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองก๊ก ผู้เข้าร่วมโครงการมีความรู้ความเข้าใจหลังการอบรมมากกว่าก่อนการอบรม สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เพื่อสร้างอาชีพและมีรายได้เพิ่มขึ้น ผู้เข้าร่วมโครงการมีพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีขึ้น มีแนวทางดำเนินชีวิตในการลดรายจ่ายเพิ่มรายได้ให้กับตนเองและครอบครัว และมีการดำเนินชีวิตบนพื้นฐานของความพอเพียง ทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น รวมถึงทำให้มีแหล่งเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ของชุมชน จึงนับเป็นความสำเร็จของโครงการการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ สู่การปฏิบัติที่ยั่งยืนของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองก๊ก จังหวัดบุรีรัมย์ ทำให้ผลการประเมินอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของณตিকা ไชยานุพงศ์ (Natika Chaiyanupong, 2016 : 31) ที่พบว่า ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเป็นทางเลือกหนึ่งของแนวทางตะวันตกในการพัฒนาอย่างยั่งยืน สามารถพึ่งพาตนเอง และใช้ชีวิตในเส้นทางสายกลางจะนำไปสู่ความยั่งยืน จุฬาลักษณ์ เกษมศิริ. (2555 : 32) พบว่า ความรู้และทัศนคติการดำเนินชีวิตภายใต้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยด้านการดำเนินชีวิตตามหลักคุณธรรมมากที่สุด รองลงมาคือ การดำเนินชีวิตตามหลักด้านความรู้ การดำเนินชีวิตตามหลักมีเหตุผล ด้านการดำเนินชีวิตตามหลักพอประมาณและด้านการดำเนินชีวิตตามหลักมีภูมิคุ้มกัน ธนาภรณ์ แสงใส (2553 : 153-165) พบว่า สภาพการพัฒนาชุมชนแห่ง

การเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียงของศูนย์ศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย : กรณีศึกษา บ้านท่าม่วง ตำบลท่าม่วง อำเภอสลภูมิจังหวัดร้อยเอ็ด ระดับการปฏิบัติในภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน รูปแบบการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง มีกิจกรรมกระบวนการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้สู่เศรษฐกิจพอเพียง 6 ด้าน คือ ด้านการเรียนรู้ชุมชน มีวิธีการเรียนรู้โดยสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น พัฒนาศูนย์เรียนรู้ชุมชนเป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต กศน. ให้การส่งเสริมให้ชุมชนเกิดการเรียนรู้บูรณาการหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ด้านการดำเนินชีวิต ชุมชนมีวิธีการดำเนินชีวิตโดยพึ่งตนเอง โดยยึดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีระบบเครือข่าย ประกอบอาชีพการเกษตรกรรม โดยทำการเกษตรแบบผสมผสาน ทำอาชีพเสริมหลังจากฤดูทำนา ยึดวิธีการเรียนรู้จากภูมิปัญญาของบรรพบุรุษ โดยสืบทอดต่อกันมาและยึดมั่นในคำสอนของศาสนา ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม คนในชุมชนสำนึกรักและหวงแหนทรัพยากรธรรมชาติ ทรัพยากรป่าไม้ ผู้นำชุมชนประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ จัดกิจกรรมปลูกป่าเฉลิมพระเกียรติในวันสำคัญและปลูกไม้ใช้สอย ขอความร่วมมือในการแยกขยะ เชิญชวนทำบุญหมัก ด้านการประหยัด มีสมุดจดบันทึกรายรับรายจ่าย บัญชีครัวเรือน ปลูกพืชผักสวนครัวไร้สารพิษ จัดตั้งกองทุนการออม ด้านการลดรายจ่าย ประชาชนลดละเลิกอบายมุข งดเหล้าในงานศพ ปลูกผักสวนครัว ประดิษฐ์สิ่งของใช้เองในครัวเรือน จัดตั้งกลุ่มอาชีพ ลดการใช้สารเคมี และด้านการเพิ่มรายได้ จัดตั้งกลุ่มอาชีพออมในครอบครัว กมลานันท์ บุญกล้า (2559 : 72) ได้ทำการประเมินด้านผลผลิตของโครงการเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียนบ้านหนองปลาชีว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2 ผลการประเมินพบว่ามีประสิทธิภาพอยู่ในระดับมาก สุวรรณ บรรจง (2558: 91) พบว่า ผลการประเมินด้านผลผลิตของโครงการเกษตรตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียนบ้านคอกวิทยาการ ผลที่เกิดขึ้นกับผู้ร่วมโครงการในด้านคุณลักษณะและความสามารถเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก ศิริจันทร์ อินทร์น้อย (2553 : 81) พบว่า ผลการประเมินผลผลิตของโครงการศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงชุมชนในพื้นที่จังหวัดชัยนาทอยู่ในระดับมาก พงษ์อนันต์ ธรรมศิริ (2552 : 83) ได้ประเมินโครงการพัฒนานักเรียน พัฒนาสังคมสู่ความพอเพียง : ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียนพอกพิทยาคม รัชมิ่งคลาภิเชก อำเภอบางบาล จังหวัดศรีสะเกษ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษ เขต 3 พบว่า ผู้บริหารและครู ผู้ปกครอง และนักเรียนมีความคิดเห็นต่อการมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียนที่เกิดจากการเข้าร่วมโครงการพัฒนานักเรียน พัฒนาสังคมสู่ความพอเพียง : ประยุกต์ใช้ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่โรงเรียนพอกพิทยาคม รัชมิ่งคลาภิเชก มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เพ็ญสมัย แก้วตา (2552 : 79) พบว่า การประเมินผลผลิตของโครงการเกษตรในโรงเรียนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงเพื่ออาหารกลางวันโรงเรียนบ้านไร่ ด้านผลการประเมินการดำเนินงานตามโครงการตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้นำชุมชน ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการติดตามผลและประเมินผลโครงการ ผลการประเมิน พบว่า ในภาพรวมมีผลของการดำเนินงานตามโครงการอยู่ในระดับมากที่สุดทุกโครงการ ปิยะพงษ์ คนยง (2552 : 89) พบว่า ผลการประเมินโครงการเกษตรเพื่อทักษะชีวิต แบบเศรษฐกิจพอเพียง โรงเรียนพัฒนาคำแก้ว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาหนองคาย เขต 1 ด้านผลผลิต มีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก จิตติยวรรณ วงศ์สุวรรณ (2552 : 87) พบว่า ด้านผลผลิต (Product) เกี่ยวกับผลการดำเนินโครงการ

เกษตรตามแนวพระราชดำริ (เกษตรทฤษฎีใหม่) บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโครงการด้านประสิทธิภาพ การจัดการเรียนรู้ของครู ประสิทธิภาพการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งความพึงพอใจของนักเรียนและ ผู้ปกครองต่อการดำเนินงานตามโครงการ พบว่า มีความสำเร็จและมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด

2. ความพึงพอใจที่มีต่อการดำเนินงานตามโครงการการจัดการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญา ของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ สู่การปฏิบัติที่ยั่งยืนของศูนย์ศึกษานอกกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอหนองกั จังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูและบุคลากร กศน. คณะกรรมการสถานศึกษา และประชาชน พบว่า มีระดับความพึงพอใจโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด และทุกข้อมีระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ เนื่องจากกิจกรรมต่าง ๆ มีความเหมาะสม ตรงตามความต้องการ สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เพื่อสร้างอาชีพและมีรายได้เพิ่มขึ้น ทำให้มีแหล่ง เรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ของชุมชน จึงทำให้ผู้เกี่ยวข้องทุก ฝ่ายได้รับประโยชน์จากการดำเนินงาน และมีความพึงพอใจสอดคล้องกับ ธวัชชัย อินทรสุวรรณ (2554 : 91-95) พบว่า ระดับความพึงพอใจของนักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ศูนย์ศึกษานอกกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา ที่มีต่อการ เรียนรู้ด้วยกิจกรรมชุมชนพอเพียงภารกิจพิชิตฝัน อยู่ในระดับมากที่สุด ทุกกิจกรรมนักศึกษามีความ พึงพอใจมากที่สุด เนื่องจากการจัดการเรียนรู้ที่มี ประสิทธิภาพ เพ็ญศิริ สายจันทร์หอม (2555 : 99) พบว่า ความพึงพอใจที่มีต่อโครงการเกษตรเศรษฐกิจพอเพียงโรงเรียนบ้านหนองบอน สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาประถมศึกษารัฐธรรมนูญ เขต 2 ที่ประเมินโดยนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก ประเมินโดย ครูผู้สอน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ธวัชชัย เหมือนมั่น (2553 : 86) พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียน ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครอง และคณะกรรมการสถานศึกษา ที่มีต่อโครงการเศรษฐกิจพอเพียงในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดิเรก ศรีโยธา (2553 : 91) ได้ศึกษาการประเมินโครงการเกษตรเพื่อชีวิตเศรษฐกิจพอเพียงตามแนว พระราชดำริทฤษฎีใหม่โรงเรียนบ้านพองหนีบพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบโครงการมีความ พึงพอใจในระดับมาก เพ็ญสมัย แก้วตา (2552 : 80) พบว่า การประเมินความพึงพอใจของบุคลากรที่ เกี่ยวข้องกับโครงการ ที่มีต่อโครงการเกษตรในโรงเรียนตามแนวพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อ อาหารกลางวันโรงเรียนบ้านไร่ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานและผู้นำ ชุมชน ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครองนักเรียน และคณะกรรมการติดตามผลและประเมินผลโครงการ ผลการประเมินพบว่า ในภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทุกโครงการ จิตยวรรณ วงศ์สุวรรณ (2552 : 88) พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนและผู้ปกครองต่อการดำเนินงานตาม โครงการพัฒนาสวนเกษตรเป็นแหล่งการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของโรงเรียน เพชรถนอม สำนักงานเขตลาดพร้าว กรุงเทพมหานคร มีความสำเร็จและมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด วิจิตรรา คำยั้ง (2551 : 71) พบว่า ครู คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้ปกครอง และนักเรียน ประเมินความพึงพอใจต่อโครงการเกษตรตามแนวพระราชดำริ (เกษตรทฤษฎีใหม่) มีผลการประเมิน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทองกลาง รุ่งแสง (2550 : 86) พบว่า ผู้บริหาร ครูและบุคลากร ทางการศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียนและผู้ปกครองมีความพึงพอใจต่อ ผลผลิตของโครงการพัฒนาวุฒเกษตรกรในโรงเรียนน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติ ในโรงเรียนบ้านกลาง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ศิริพรรณ ทองคำพงษ์ (2550 : 80) ได้ประเมินผลโครงการสายสนับสนุนเศรษฐกิจพอเพียงคุ้มทุน เพิ่มพูน การคิดอย่างเป็นระบบพบว่า ผลการประเมิน ความพึงพอใจในโครงการอยู่ในระดับมากทุกข้อ และ จัสติน จอห์น ซอนร์ (2514 : 218) พบว่า แนวทางแบบปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้รับการยอมรับ อย่างกว้างขวางในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ทศนคติเป็นไปในเชิงบวกและเป็นที่ยอมรับกัน ในทุกระดับของรัฐบาล ทำให้เกิดทางเลือกที่เน้นทางสายกลางและเน้นการพัฒนาแบบค่อยเป็นค่อย ไปที่ยั่งยืน โดยพิจารณาเรื่องสังคม วัฒนธรรม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม ซึ่งจะทำให้ ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้รับการนำมาประยุกต์ใช้อย่างจริงจังในโครงการพัฒนาระดับชาติในอนาคต

ผลการประเมินโครงการการจัดการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่ สู่การปฏิบัติที่ยั่งยืนของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ครั้งนี้ ทำให้ได้ข้อเสนอแนะที่ถูกต้อง ชัดเจนและเพียงพอสำหรับฝ่ายบริหาร และผู้เกี่ยวข้องเพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจ ควบคุมไปกับการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการให้ บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ และได้นำผลการประเมินดังกล่าวไปใช้เป็นข้อเสนอแนะในการตัดสินใจ การบริหารจัดการโครงการการจัดการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและ เกษตรทฤษฎีใหม่ สู่การปฏิบัติที่ยั่งยืนของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ให้มีประสิทธิภาพเพื่อมุ่งให้เกิดลักษณะที่พึงประสงค์ และเกิดการเรียนรู้ ในการพึ่งพาตนเอง มีการดำเนินชีวิตให้อยู่อย่างพอประมาณตน เดินทางสายกลาง มีความพอดี และพอเพียงกับตนเอง ครอบครัวและชุมชน

ข้อเสนอแนะ

จากการประเมินโครงการการจัดการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่ สู่การปฏิบัติที่ยั่งยืนของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้ประเมินมีข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการประเมินไปใช้และสำหรับการ ประเมินครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 การประเมินโครงการการจัดการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และเกษตรทฤษฎีใหม่ สู่การปฏิบัติที่ยั่งยืนของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย อำเภอหนองกี่ จังหวัดบุรีรัมย์ ควรมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อจะได้นำข้อมูลไปใช้ในการปรับปรุง โครงการให้ดียิ่งขึ้น

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรให้ความสำคัญในการพัฒนาบุคลากร ที่รับผิดชอบโครงการโดยตรงเพื่อให้การดำเนินงานตามโครงการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ควรให้กลุ่มบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เข้ามามีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์ ตลอดจน ร่วมกันวางแผนโครงการ ดำเนินงานตามโครงการและติดตามประเมินผลการจัดทำโครงการต่าง ๆ ร่วมกัน

1.4 ควรมีการนิเทศ ติดตามผล การดำเนินงานตามโครงการแต่ละโครงการอย่างเป็น ระบบและต่อเนื่องพร้อมทั้งมีการรายงานผลทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ เพื่อตรวจสอบการดำเนินงาน พร้อมทั้งให้คำปรึกษา แนะนำ แก่ผู้รับผิดชอบโครงการเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีความกระตือรือร้น ในการดำเนินงานโครงการอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการประเมินโครงการด้านปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพและความสำเร็จในการดำเนินงานโครงการการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ สู่การปฏิบัติที่ยั่งยืนของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ

2.2 ควรมีการศึกษารูปแบบการบริหารจัดการในการดำเนินงานโครงการการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ สู่การปฏิบัติที่ยั่งยืนของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอที่มีประสิทธิภาพ

2.3 ควรมีการศึกษาผลลัพธ์ (Outcome) หรือผลกระทบ (Impact) ของโครงการที่มีต่อผู้ร่วมโครงการและชุมชนในลักษณะของการติดตามผล (Follow-up or Tracer Study) เพื่อดูผลสรุปรวมและผลประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการที่แท้จริง ทั้งนี้ เพื่อกำหนดแนวทางการขยายโครงการในพื้นที่อื่นต่อไป